

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Zs. N. Sz. — — — 228
Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza

UJ KELET

DI. Ramassetter
I. Disztér 2. II. 8.

SIDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is lej 4
Bukarestben — — 5

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35—
Egy szám ára — ck 150

Január 14 Csüt

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 10 szám

5686. Tévét 28

Törvényjavaslatok, amiket még a liberálisok akarnak letárgyalni

(Bucuresti-Bukarest, január 13. Az Uj Kelet tudósítójától) Január 20-ig tart a parlamenti szünet, azután — mint ismeretes — a jelenlegi parlament ténykedésének utolsó fázisához jut. A kormányhoz közelálló körökből nyert értesülés szerint, március 15-én, amikor kezdődik a harsvéri szünet, úgy a szenátus, mint a parlament, végleg feloszlik. Eszerint tehát a jelenlegi parlamentnek két hónap alatt kell letárgyalnia a már benyújtott, vagy beterjesztésre váró törvényjavaslatokat.

A szeszítővény

Még a nyári parlamenti ülészekből maradt vissza a szesz italok árusításáról szóló törvényjavaslat. Bratianu Vintila pénzügyminiszter rendkívül nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy ezt a javaslatot még az a parlament tárgyalja le. E javaslattal szemben azonban nemcsak az érdekelt gazdasági rétegek, hanem a kormány egyes lapjai is ellenszenvvel viselkednek és ezért a pénzügyminiszter hajlandóságát fejezte ki aziránt, hogy a javaslaton bizonyos változásokat eszközöl, hogy ily módon biztosítsa törvényerőre való emelését.

A helyeg- és illetéktörvény

A pénzügyminiszternek még van egy beterjesztetlen javaslata, melyet azonban a költségvetési bizottság már letárgyal és a bevételi előirányzat e törvényjavaslat figyelembevételével állította össze. A javaslat körül, mely a helyeg- és illetékdíjszabást, a már január 1-én életbeléptetett tarifamelésen felül ismételtelen fel akarja emelni, előreláthatólag erős viharok lesznek.

A pénzügyminisztérium reorganizálása

Ugyancsak Bratianu Vintila terjesztette be a parlamenti szünet előtt néhány nappal a pénzügyminisztérium reorganizálásáról szóló javaslatot. A pénzügyminiszter ezzel a javaslatával igen súlyos dilemma elé állította a liberálisokat. Ennek kétféle oka van: először, mert a javaslat az összes minisztériumok újjászervezését célozza, másodsor pedig, mert a 77-ik szakasz lehetővé teszi az állami tisztviselők magánvagyonának nyilvántartását. Különösen a fenti szakasz rendelkezései fognak nagy vitát provokálni.

A tisztviselőfizetések egységesítése

A pénzügyminiszter a fenti törvényjavaslatokon kívül ugyancsak ebben az ülészekben akarja megszavaztatni a tisztviselő-fizetések egységesítéséről szóló javaslatot.

Mint látjuk tehát, ez alatt a két hónap alatt, amíg ennek a parlamentnek a mandátuma tart, a pénzügyminiszter egész sereg fontos javaslatot akar törvényerőre emeltetni.

A Codru Muzcii

De a kamara előtt még más törvényjavaslatok is vannak. Chirculescu munkaügyi miniszter a munkástörvények egységesítéséről szóló javaslatot terjesztette be néhány nappal a parlament karácsonyi szünete előtt. Tekintettel arra, hogy ez a javaslat igen nagy fontossággal bír és számtalan szakaszról áll, annak tárgyalása több teljes ülést fog igénybe venni.

Kultúra- és szöpművészeti javaslatok

Lepadatu miniszternek három törvényjavaslata fekszik a Ház előtt. Az új kultuszrezsime, a kultuszminisztérium reorganizálása és a színház- és látványossági vállalatok ellenőrzése vár letárgyalásra. Ezek a javaslatok azonban, különösen az új kultuszrezsime-ről szóló, előrelátha-

tólag nem fognak minden ellenállás nélkül keresztülmenni, mert sok olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek a kisebbségek jogait sértik és így az ő részükről erős ellenállásra fognak találni.

Tancred Constantinescu miniszter a minisz-

Nemzetgyűlés elé kerül a frankhamisítás

Január 19-én lesz az első interpelláció. Bethlen válaszolni fog, azután felveti a bizalmi kérdést. A párisi magyar követ tisztázni próbálja Horthy-t. Kizárják-e Windischgrätzet és Nadosyt a Nemzeti Kaszinóból?

Elrendelték a bűnügyi zárlatot a herceg sárospataki birtokára

A frankhamisítás ügyében három nap óta egyetlenegy törekvés észlelhető, nevezetesen, hogy ezt az ügyet mentesítsék a politikától. Különösen a ma beérkezett távirataink mutatják világosan ezt a tendenciát. Két vezetőpolitikus, Bethlen és Korányi szólalnak meg ebben az irányban a tekintélyes külföldi lapok hasábjain. Különösen Korányi igyekszik minden erejével azon, hogy a magyar kormányt, de elsősorban a kormányzó személyét ebből a csunya játékból kikapcsolja. De segítenek nekik ebben a munkájukban Lónyay Pál ezredes és Jankó Kocsárd honvédfőpáncsnok is, akik viszont a hadsereg és a különítmények nevében hárítanak el maguktól minden felelősséget.

Amíg a kormány és a hadsereg részéről ez

(Budapest, január 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Január 18-án kerül az egységes párt elé a frankhamisítás ügye. Január 19-én hívják össze hosszabb szünet után a nemzetgyűlést, amikor is a költségvetés tárgyalása van kitűzve, napi nyolcórás üléseken, mindaddig, míg nem végeznek a törvényjavaslatot. A kormánypartiak nézete szerint a parlament ülése nem fogja kérszen befolyásolni a frankhamisítási ügyben való nyomozást. Nem hiszik, hogy olyan momentumok merülnek fel, amelyek a parlament további elnapolását csak szükségessé teszik. Maga a miniszterelnök állítotlag úgy nyilatkozott, határozottan ellenzi a nemzetgyűlés elnapolását, mert ezt külföldön a gyöngeség és zavarság jeleinek tulajdonítanak. A január 19-iki ülésen tudvalevőleg a miniszterelnök részletesen nyilatkozik a frankhamisítás ügyéről és ekkor közölni fogja, hogy kifejezetten vállalja a felelősséget mindazért, amit tett és ennek folytatásaként fel fogja vetni a bizalmi kérdést és bizalmi szavazatra fogja készíteni a törvényhozó gyűlést.

Budapest, január 13. A Markó-utcai fogházban már nincs üres cella, úgy, hogy a legújabban letartóztatott három foglyot, vagyis dr. Schwetz Tibort és a két gépmestert, a Pestvidéki-fogházban helyezték el.

„Esküszöm, hogy a titkot megőrzöm!”

A rendőrségi nyomozás során megállapítást nyert tudvalevőleg, hogy a frankhamisítók, valamint azok ügynökei esküt tettek Zadravetz püspöknek, hogy soha nem fogják egymást elárulni. Mint a vizsgálat legutóbb kiderítette, az eskü szövege a következő volt:

„Esküszöm az élő Istenre, annak egyetlen Fióra és a szent hajadonra, Máriára, hogy a titkot megőrzöm. Ha pedig eskümet megszegném, legyen átkozott a lelkem, a tulvilágba ne juthassak és a föld ne fogadja be csontjaimat.”

A tábori püspök mindenkitől személyesen vette ki az esküt. Az eskütétel alatt a hamisítók hüvelykujja a püspök előtt álló feszületen nyugodott.

Hova kerültek a hamisítványok?

A „Magyarország” jelentése szerint a frankhamisítványok előállítására másfélmilliórd koronába került. A gyorsajtót, amelyen a bankjegyeket nyomták, 375 millióért vásárolták, míg az egyéb műszaki berendezések 350 millióba kerültek. Papirosért és a beszerzésével kapcsolatos utazásokra 400 millió koronát költöttek. A nyomozás megállapította, hogy ezeket az összegeket Windischgrätz herceg fedezte.

Az előállított 25.000 darab ezerfrankosból háromezer darabot, mint használhatatlant, előállítás után azonnal megsemmisítettek, tízezer darabot Jankovich Hollandiába vitt és körülbelül ezer darab került más államokba. A többi tízegegyezer darabot Windischgrätz herceg december 23-án palotájában elégette.

tartanács által jóváhagyott gabonastandardirozói törvényjavaslatot akarja törvényerőre emelni.

Mint látjuk tehát, a kormány az összes fontosabb javaslatokat ez alatt a két hónap alatt akarja letárgyaltatni a liberálisoktól már megszokott ördögös gyorsasággal.

a politikától való mentesítés folyik, addig a fajvédők annál vehemensebben fognak össze, hogy az ügy politikai színezetét továbbra is fenntartsák. A Markó-utcai fogházban ülő huszonnégy vádlott kivétel nélkül az Ébredő Magyarok Egyesületének tagjai közül választotta védőjét és szinte az a látszata van az egésznek, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete, mint testület állt a frankhamisítók háta mögött.

A harc tehát ebben a pillanatban a hisbörtönöcsoporthoz és a felelős magyar politikusok között folyik. A nemzetgyűlés kedre összehívott ülése fogja eldönteni, hogy melyikük erősebb.

Legújabb távirataink a következők:

Nyomozás egy bécsi postahivatalban

A bécsi rendőrség háztitkárát tartott az elsőkerületi postahivatalban, amelynek távirati könyvéből megállapította, hogy 1925 december 17-én négy táviratot adott fel ott a következő szöveggel: „Minden további munkát beszüntetni, jöjjön azonnal haza”. Az egyik távirat Amszterdamba, kettő Kopenhágába és a negyedik Milánóba ment. Az amszterdami távirat Georg Metznek szólt, amely név mögött tudvalevőleg Jankovich György rejtőzött. A két kopenhágai telegram Dimitri Oleschak névre volt címezve. Egy ötödik távirat is ment december 27-én ugyancsak Kopenhágába a következő szöveggel: „Jankovich valutatózsdén nagy krachot szenvedett. Rögtön utazz el.” A táviratokat egy magistermetű, elegáns férfi adta fel, aki az egyik belvárosi szállodában Oláh János néven volt meg szállva.

Az anfant nem avatkozik be

Londonból jelentik a „Lokalanzeiger”-nek: Mint itteni diplomáciai körökből hallatszik, az angol kormány a kisantant megkeresésére, hogy Magyarországon a frankgyűben intervenniáljon, azt válaszolta, hogy Anglia a frankhamisítási ügyet a magyar kormány belügyének tekinti és beavatkozásra nem gondol. Ugyanilyen elutasító választ adott a kisantantnak Franciaország is.

Párisból jelentik, hogy ott minisztertanács volt, amelyen a kül- és belpolitikai helyzetet beszélték meg. Bár a kiadott kommuniké erről mitsem említ, bizonyos, hogy Briand a frankhamisítási botrányról is részletes jelentést tett.

us 13
ez
lós!
várad
goruan
Ciaj
kül
por
rületen
nia
goban
ló szer
arja és
nk az
voktól
EAL
lódi.
30
man
40
etben
eges
ikus
Ez
OLT
és
ajó!
raktáron
ngol és
szabó-
Eisen-

1926 január 14
 ok ma áttette a
 indokolással, hogy
 tatta Gregorovic
 bankjegyeket ha-
 réget és leányát is,
 résztvettek. Gre-
 ezrest hozott for-
 kapcsolatban em-
 y berlini filmár-
 világhírű mozi-
 akiában turnézott,
 is ezer- és ötszáz-
 idején nem lehe-
 dezésekor mar to-

ben
 ttek a ploesti—bu-
 után a túzról sem-
 tudni. Az utolsó
 y a környékbei
 tetve vannak. A
 0 millió lej.
 kapcsolatban
 történt, amely-
 ata van.
 petróleumfőhivatal
 rt utazni Ploestibe
 egengedettnél gyor-
 re egy mellékutól
 erővel nekijáratott.
 sve az árokba zu-
 anal szörnyethaltak.
 ózás 30 méternyire
 áléseket szenvedtek.

ny
 mi közoktatásügy
 Palesztina zsidó-
 mint Keleleteurópa
 i ok arra, hogy
 elbánásban része-
 eken való letelepe-
 nem mondja meg
 at elvárni lehetne,
 problémák nehéz-
 lehet határozottság-
 befejezése előtt,
 magánosok tulaj-
 ragaszkodnia kell a
 földekhez.
 könyvosztálya mai

harisnyák,
 torréa
 S
 szám
 ei 8.

Ujságíró-szanatórium

Világok vajudnak, eszmék szárnyalnak fel, lü-
 rök és alkotások roppant erőfeszítési tarhazzák az
 élet egyhangúságát, a történelem robajos harci
 szekere sorsokon és társadalmakon vágat át — s
 e roppant förgőtegben az ujságíró munkásai irányt
 szabva és irányt mutató robotolják le őket. A
 A hatodik nagylátalom munkácsi kedvező szélben
 és kedvezőtlen viha ban ott állanak a történelem
 hajójának fedélzetén s az ön sorsukat léső embe-
 reknek biztató jeleket adnak le az elberült európai
 ejtsékában.

A roppant feladatot ugyszólván minden fizikai
 fegyver, minden külső támogatás nélkül teljesítik
 a teli napszámsai, akik itt, Erdélyben, a kisebb-
 ségi ujságírók verejtékes kohójában tényleg nap-
 számosi munkát végeznek el, nem sokkal több
 anyagi ellen-szolgáltatást élvezve ezért, mint a fizi-
 kai munkát végző napszámosok. Szinte tragiko-
 mikus jelenség, hogy ugyanakkor, amikor a kisebb-
 ségi ujságírók a nagy kisebbségi társadalom va-
 gyonárát, egzisztenciáját, kulturális és emberi jo-
 gait baltalmas és verejtékes küzdelmet folytatnak,
 amikor az egyetemesülölő események és eszmék
 kaotikus összevisszaságában ezek az ujságírók szel-
 lemük és munkabírásuk legnagyobb erőfeszítésével
 igyekeznek rendet teremteni, ugyanakkor ezen erő-
 feszítéseiket még azt a kevés anyagi biztonsá-
 got, anyagi függetlenséget sem élvezik, amely a
 társadalom bármely más kategóriájának — kivéve
 az egészen alacsony sorsbanélő proletáriátust — ma
 már kijár.

Ezt a nagy szociális igazságtalanságot, ezt az
 ujságírók önszertelül végzett anyagi és szellemi tel-
 jesítményével összehangban nem lévő anyagi kiszol-
 gáltatottságot feltétlenül annak a kisebbségi társa-
 dalomnak kell áldozatkészségével megszüntetnie,
 melynek érdekében harcban, melynek tanítói, irá-
 nyítói munkáján az Erdélyi Kisebbségi Ujságíró-
 társadalom oly nagy mértékben veszi ki a részét.

Az ujságíró-társadalom anyagi biztonsága, jövő-
 jének szilárd bázisokra való helyezése nemcsak ki-
 mondottan az ujságírók érdeke, hanem talán első-
 sorban azé a közönségé, melynek szolgálatában
 idegen felkérőknél, fizikumuk megroppan s mely-
 nek javára, vigasztalására szívük és agyuk revelá-
 cióinak legjavát kell odaadniok.

Ezt hiszik és remélik, hogy most, amikor
 az Erdélyi és Bánati Kisebbségi Ujságírószerve-
 zet elhatározta, hogy megalkotja nyugdíjintézetét
 és egy sanatóriumot épít fel a munkában kimerült,
 vagy megrokkant ujságírók javára, az Erdélyi Kisebbsé-
 gi Társadalom minden rétege áldozatkészségének
 megújulásával fog sietni a köztűzött célok megvaló-
 sításának segítségére.

Az Erdélyi Kisebbségi sajtó függetlensége, magas
 rivója ma már nem az ujságírók belső ügye, nem is
 hiadók megvárniuk többé, hanem magáé a kisebb-
 ségi közönségé, mely kulturájának, sorsának, egész
 jövődjének tüsrét látja naponta a verejtékekkel
 és vérrrel írt lapokban.

Az Erdélyi és Bánati Kisebbségi Ujságírószervezet
 a következő kommunikát adta ki:

— A Kisebbségi Ujságírószervezet, amely Erdély-
 és Bánát összes, mintegy negyedszáz hiva-
 talos sajtómunkáát magában egyesíti, nagyszabású
 akcióba kezdett. Egy sanatóriumot akar egyfelől
 létesíteni a beteg, láradt és megrokkant hírlapírók
 testi és lelki helyreállítására, másfelől ki öhajítja
 építeni Nyugdíjintézetét, hogy a ma ujságíróinak
 emberéleti küzdelme a jövőbetekintésnél ne les-
 sek teljesen vigasztalannak, nyugdíj nélkül, vagyon
 nélkül. Ma a kisebbségi hírlapíró ezer fronton harcol
 a magyarság, zsidóság, németiség érdekében, a kul-
 turáért, a közgazdaságért, sokszor megáért a léte-
 zésért is, s nincs mögötte biztos bástyaként a jövő
 gondatlan bizonyossága. A magyarországi sajtóinté-
 mények sorát kell tehát neki itt megteremtenie,
 nyugdíjintézetét, sanatóriumot. Ezért gazdasági
 programjának gerincéként egy nagy, Erdély és Bánát
 kulturális, gazdasági és társadalmi életét felölelő al-
 manach ad ki évről évre gazdag tartalommal,
 művészi külövel, illusztrációkkal ékesítetten. Az
 akció tiszta jövedelmél pedig a fenti emberbaráti
 célokra adja. Az almanach ára 500 lej, hirdetési
 tarifája pedig a lehető legkedvezőbb. A máris szép
 eredménnyel megindult szervezeti munkában a Szer-
 vezet és a kisebbségi sajtómunkások teljes biza-

lommal számítanak Erdély és Bánát egész kisebb
 ségi társadalmának osztatlan rokonszere és tá-
 mogatására. Ugy hiszik, hogy a magyarországi
 példa, ahol minden tehets vállalat, pénzintézet és
 intézmény a lehetőséghez képest évről évre támo-

Megkezdődött az ifjmununkások kommunista-pöre
 Itélet holnapra várható

(Cluj-Kolozsvár, január 13. Az Uj Kelet tu-
 dósítójától.) A kolozsvári VI. hadtest hadbíró-
 sága előtt ma délelőtt kezdődött meg a nagy-
 bányai és dési ifjmununkások bünpörének tárg-
 yalása. Huszonhat 15—22 éves ifjmununkás
 állott vádlottként a hadbíróség előtt, akiket a
 katonai ügyész a kivételes rendtörvény 1. és
 14. szakaszai alapján azzal vádolt, hogy kom-
 munista organizációt alkottak és fegyveres fel-
 kelést szerveztek az állami rend ellen. A vád-
 irat szerint Berindean Jevő asztalossegéd volt
 az organizáció feje, aki 1923 óta szervezi a
 sejurendszert alapján az ifjmununkásokat.

Az összejövőeleket Cseterás Sándor nagy-
 bányai cipész házában tartották, ahol Berindean
 mellett Miskovics Ernő tavékenykedett külö-
 nösebben, aki a bányai szervezet megbízásából
 fogott hozzá a dési ifjmununkások megszervezé-
 séhez. Dáson Salamon Janka elárúsító állott
 volna a mozgalom élén. A tagok csoportokba
 voltak osztva s a vádirat is ezzerint osztályozta
 őket. Az első csoport tagjai Berindean, Miskovics,
 Cseterás, Birtás és Farkas nagybányai ifju-
 munkások. A többieket csupán azzal vádolta a

gatta a hasonló akciót, itt is szélesbörű viszhangra
 talál. Erdély és Bánát kisebbségei bizonyára meg-
 regadják az alkalmat arra, hogy önzetlenül és lan-
 kadatlanul dolgozó sajtó iránti szimpatiajuknak
 kifejezést adjanak.

katonai ügyész, hogy tagul iratkozott be a
 kommunista szervezetbe.

A tárgyalást délelőtt három óra után nyitotta
 meg Vladescu hadbíró-vezetes, elnök. A tár-
 gyalótermet teljesen megtöltik a vádlottak,
 szuronyos örök, ujságírók és pár érdeklődő. A
 vádlottak legnagyobb része egyáltalában nincs
 tisztában a vád súlyosságával és láthatólag fo-
 galma sincs arról, hogy mi a kommunizmus.
 A kihallgatások folyamán kiderült, hogy csu-
 pán Berindean, Miskovics és Birtás tudnak va-
 lamit a kommunizmus lényegéről, de ők is
 csupán az eszmével értenek egyet és nem a
 revolució, hanem az evolució alapján állanak,
 mert nem helyeslik az erőszakos eszközöket.
 A többiek azonban semmit sem tudnak a kom-
 munizmusról, szeretnek olvasni, a vezetőktől
 könyveket és ujságokat kaptak, ez vitte rá
 őket a beiratkozásra.

A tárgyalást délután félőtkor folytatták s a
 kihallgatásokat este hét órákor fejezték be. A
 vád és védőbeszédre holnap reggel kerül a
 sor. Itéletet a déli órákra várnak.

Az Igéret Földje

— A Palesztina-film sajtóbemutatója —

(Cluj-Kolozsvár, január 13. Az Uj Kelet tu-
 dósítójától.) Ma délelőtt mutatták be a sajtó-
 képeis-lőnek a Selyet mozgóban az „Igéret
 földje” című Palesztina-filmet, amelynek be-
 mutatója vasárnap délelőtt lesz az Uránia-moz-
 góban. A film nem képrázakokra és sziaszerű-
 ségére van felépítve, hatáskeltése a valóság
 gokban, nem pedig költői kiszínezésekben rej-
 lik. Valóban az igéret vanul végig minden
 felvonásán és rendre látjuk Palesztina földjén
 mindazokat a mozzanatosokat, amelyek az ujj-
 építését összefüggnek. A munka jegyében pe-
 reg itt le a Szenföld a néző szeméi előtt, at-
 tól kezdve, hogy a chalucokat hozó gözös ki-
 köt Jaffa sziklás öblében.

Mindjárt az elején egy boldog mozzanat. A
 diaszporából hazatért fiatalok Erec Jiszráél
 földjére lép. Hajnali sugárzás a fiúk és leá-
 nyok arcán, ime itthon vannak a soha nem
 látott földön, tülekednek előre, beljebb, bel-
 jebb az otthonba. Közvetlen pompás kép, ma-
 gával ragadó.

Most Palesztina természeti szépségeit látjuk,
 a bitarult tengert a félkörben övező Halfával.
 Aztán ismét a dolgozók. Amint a földet tur-
 ják, amint megkövesedett gyökereket csáká-
 nyoznak ki a földből, amint követ fejtenek
 sziklás hegyoldalakból. Izadáságos, inakat fe-
 szítő munka ez, aminek látása nemesebb, szebb
 és érdekesebb minden teatrális megcsináltságnál.

Bovíz a film bennünket az új hasza új te-
 lepsire. Mindezekelőtt a kifejjődött, a moca-
 raktól kiszáritott Rison iZion kolóniát mutatja
 rendezett, szép utcával, nyugati viszonyoknak
 is megfelelő tisztaságával. Egy öreg kolónista
 fogadja itt a könyvjárású, a friss életkedvtől
 duzzadó, dolgozó ifjúságot. És mesél. Elmondja,
 milyen küzdelmekkel kezdődött itt a kultúra
 megteremtése, milyen öröm volt látni a munka
 kivirágását és gyümölcsbeérését. És ezt szem-
 léltetően látjuk a film különböző hatásos fölvé-
 telein.

Lelket üdítő kép a dolgozó zsidó ifjúság
 felvonulása a sporttéren, a testedző gyakorla-
 tok izommunkája, a pontos, katonás mozdala-
 tok harmónikus hullámzása. Látjuk Sir Herbert
 Samuel kormányzót, amidőn pikás testőrei kö-
 zött feleségével a sporttérre jön és kiosztja a
 díjakat.

Egy ifjakból álló csoport végigvonul az ős
 város, Jerusolajim falain. Mindenfelé régi di-

csőség és régi fájdalom köbe hagyott emlékei.
 Ez legfestőbb része a filmnek. Az ifjak, az
 ország ujjéépítői fölmennek a Templom helyére,
 a Paleszok falához. A rendezésnek egyedül
 ezen a ponton volt különösebb szerepe. Szembe-
 állította a régi világot a maival és megindította
 a turbános, taliszos öregek hajlongó imádkozá-
 sát eleven mozdulatokban szemlélni a vetítő
 vásznon. A többi képek a munkát mutatják
 Palesztina földjének napsütésében, az épülő
 Tel-Aviv várost, a narancsültetvényeket, a do-
 hányföldeket, a szántást traktossal és ekével,
 a gabona behordását. És a munka köznapisága
 alól mindenütt fölcsillan a munkások lendülő
 karjaiból, mozdulataiból, bátor, boldog homlo-
 káról az eszme glóriája.

A film bizonyosságát adja a Keren Hajjeszód
 (Országépítő Alap) grandiózus művének, mely
 ugy kulturális, mint gazdasági téren egy új
 alapokon nyugvó szellemmel, új mentalitáson
 a nemzeti töke segítségével példát statuál az
 ujjéépítésre minden kétkedéssel szemben.

Élő okos illusztrációja az „Igéret földje”
 című film Palesztina földjéről való ismereteink-
 nek. Azért mindazok, akiknek szívében meg-
 rezdül egy drága szent sóhaj Palesztina emlé-
 kezetekor, fölkelentül meg fogják nézni ezt a
 művet, amely nemcsak egyszerűséggel akar
 hatni, hanem természetes igazságával is.

Az „Igéret földje” című filmhez jegyek
 csakis elővételben kaphatók. Az óriási érde-
 lődés miatt tanácsos már most beszerezni a je-
 gyeket a Keren Hajjeszód irodájában, Strada
 Baron L. Pop 10 alatt a hivatalos idő alatt:
 délelőtt 9—1 és délután 3—7 óra között.

Nagy harisnyavásár
 melyen loszállított árakkal

Kötött harisnya, minden színben.....	Lei 25
Flohr harisnya, minden színben.....	Lei 53
Muszlin harisnya, divatszínben.....	Lei 69
Cérna muszlin, minden színben.....	Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben,	Lei 125

BLATT -- Fötér 13. szám
 Divatkönyvekben és költőtarukban óriási választék.

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gypju, műselyem és pa-
 mut fonalat szintartóan, bármilyen színre.
Végáru festés adjusztálva.

„Kristály” keifemesztő,
 vegytisztító és gözmosógár, Cluj,
 Telefon 500

IRÓK ÉS IRÁSOK

Tono Bungay

Wells nagy regénye a reklámról
(Pantheon r.-t. kiadása, Budapest)

A regény egy kis angol városkában, Wimblehurstban kezdődik, ahol Ponderevo bácsinak patikája van. A kisváros roppant unalmas, semmi nem történik benne és a bácsi állandóan arra gondol, miképpen lehetne valami ragyogót alkotni. Egy szerencsétlen üzleti vállalkozás csődbe juttatja és így kerül fel Londonba, ahol ambíciójának kielégítésére csakhamar tág tér nyílik. Valami egyszerű kis folyadékot kotyvaszt össze, nem különben, mint a szódavíz, vagy még annál is szimplábbat, elnevezi Tono Bungaynak és világgá ereszti annak hírnevét.

Unokaöccse segítségével csakhamar az egész szigetországot elárasztja a titokzatos nevű folyadék, a falakon óriási plakátok hirdetik jelentőségét, a reklám leggyafurtabb eszközeivel viszi be a köz tudatba gyártmányát és nem telik bele egy esztendő, Ponderevo bácsinak hatalmas palotája, gyártelepe, több újságja, nyomdája, autója és repülőgépe van. Gyártelepén, amelynek helyén még nemrég magáé és a felesége palackolta a folyadékot, a munkásleányok egész serege dolgozik, irodai személyzete megfelel akármelyik amerikai trösztnek, teherszállítókoszik egész sora áll az udvaron, egy egész városnegyed zsong a Tono Bungaytól. Ponderevo bácsi a közélet terére lendül, beválasztják a klubokba, a lapok közlik karikatúráit, vicceket írnak és mesélnek róla, hozzák az életrajzát, ismert és neves férfiu lesz. Mindezt mi tette? egy közönséges kotyvalék és a varázsszó: Tono Bungay.

Már fellendült a dicsőség zenitjére, alig lehet valamit még elérni, amikor egyszerre elkezd minden lefelé menni. Megint valami üzleti hiba történt. Ponderevo bácsi már annak az új kastélynak az építését sem fejezheti be, amelyet néhány hónappal azelőtt elkezdett. A hitelezők ostromolják, menekülnie kell. Utolsó pillanatban szökteti meg léghajón unokaöccse, aki egy egészen különös helyzetben ugyan, de a vállalkozás első pillanatától kezdve oldalán működik. Franciaországban ereszkednek földre, itt azonban Ponderevo bácsi tudgyuladást kap és meghal.

A történetnek tulajdonképpen vége is van. A szokásos mellékalkatok: Ponderevo bácsi fiatal felesége, aki a szexuális szerelmet és a karcsu, kiszámíthatatlan Beatrice, aki az angol nők platonikus vonalmát és hisztériáját jelképezi, természetesen Wellenek ebben az új regényében is előfordulnak. De megtaláljuk benne az angol kisvárosok minden jellegzetességét, egy fiúnevelőintézetet, egy grófi birtokot, könyvtárt, sporttelepet, kávéházat és egyéb atribútumokat. Az egész pedig egy roppant érdekes monstrum, szinte hihetetlen felfejlődés, annak a titka, hogy hogyan lehet semmiből milliókat szerezni. A szociálista Wells pompásan elintézte ebben a könyvében a mai egész gazdasági rendszert. Egy óriási vagyon képződik itt, anélkül, hogy bármilyen alap volna rá és hogy az, aki megvagyonosodik, bármilyen különös egyéni képességgel is részegálna erre. Persze, sehol nem bántó ez a regény, böles és megnevettető, mint Wells minden írása.

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái
a legjobbak

Zsák
Ponyva

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara

Piata Traian No 10

Zongorák

gyári lerakata, gyári árban részlete is. **Stornberg**, — O-dea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

Franciaország egész adóját Páris és néhány város fizeti meg

A francia adózási rendszer fonákságai

(Páris, jan. 14 Az Uj Kelet állandó munkatársától. A francia gazdasági krízis ellenére a francia polgárság és a parasztság ma is aránylag igen jó anyagi viszonyok között él. Ezen nem is lehet csodálkozni, ha tudjuk, hogy Franciaország ma is Európa leggazdagabb országa, melyben minden megterem és mindent megteremtnek, amire az ország lakosságának szüksége van. A középosztály élete a háború után sem változott meg lényegesen. Minden francia fiatalember tízenyolc, vagy husz éves korában hozzákezd valamihez, vagy kereskedelmi pályára megy, vagy pedig egyetemi tanulmányokat végez, ügyvéd, orvos lesz belőle. A francia intellektuelek tudományos pályájukat is üzleti alapon rendezik be, tanulmányaik elvégzése után néhány évvel jó gazdagon megőrülnek, azután hozzákezdnek a vagyongyűjtéshez. Negyvenéves korukig rendszerint már csinos vagyon birtokosai, jellehet, a vagyonszerzés ideje alatt is igen jól éltek. Mikor már a csinos kis vagyon együtt van, a vagyon boldog birtokosa valami vállalkozásba kezd, amelynek jövedelméből aztán gondatlanul él tovább. Híza, autója már huszonöt harminc éves korában van és így már semmi nem akadályozza abban, hogy politikai, vagy közgazdasági tevékenységet fejtsen ki, esetleg egyeletet alapítson, vagy képviselőjelöltként lépjen fel. Nagyjában ugyanez a pályafutása a hispolgárnak is, aki élete magasabb korában már csak rentier-ekből akar élni.

Ha mindezt tudva, a külföld Franciaország fizetőképességét próbálja hangsúlyozni, a francia polgár szinte felháborodottan kérdezi önmagától és másoktól:

— Mon Dieu, hát csak huszöt évi munka után megérdemlem ezt a kis jöletet?!

A paraszt garast garasra rak

Különös és érdekes a francia polgárnak ez a mentalitása, amely jóbizemien úgy képeli, hogy az érdemnek mindenütt és mindenkor kijár a jutalom. Iylen előnyös előléteket mellett csak természetesen, hogy a francia polgári fantázia sehogy sem tud elképzelni egy olyan változást, amely életstandardjának megváltozását is magával hozza.

A francia paraszt a polgártól csak abban különbözik, hogy nem negyvenöt éves korában hagyja abba a garas-gyűjtést, hanem élte utolsó percéig egyebet sem tesz, mint a ládáját tömi arannyal és bankjegyekkel. Franciaországban a munkásosztály is aránylag sokkal jobb viszonyok között él, mint más országok proletariátusa. Naponta hét, hét és fél aranyfrank kereset egyáltalában nem szokatlan a francia munkáságról.

A háború utáni gazdasági krízis Franciaországban is a legjobban a tisztviselő osztályt kezdte ki, azonban ennek helyzete sem olyan súlyos, hogy megdöntené, vagy kikezdené azt a megállapítást, mely szerint Franciaország népe ma is aránylag igen kedvező viszonyok között él.

Gazdag polgárok, vincsetlen állam

A francia polgárok jólétével szemben — különös és egész Európában szokatlan jelenség — egyedül az állam az, amely a gazdasági krízist megérzi s amelynek pénzügyi zavarai egyre súlyosabb gondokat okoznak a gyorsan változó pénzügyminisztereknek. A külföld nagyon is jól tudja azt, hogy Franciaország pénzügyi krízise egyáltalában nincs arányban az ország gazdagságával és polgárai jólétével. Amerika erre hivatkozva — tagadta meg Franciaország kölcsönfelengedési kérését, arra biztatva az engedést kérvényező pénzügyminisztert, hogy vessenek ki a francia polgárokra jólétüknek megfelelő adókat.

Ez a kijelentés, természetesen, erősen felriakasztá az angol polgárok finánciális érzékenységét és sajtójuk kórusban kiáltotta a nagyvilág felé:

— Mégis csak disznóság, hogy mi, akik hitelezői vagyunk Franciaországnak, magas adókat fizetünk, ők pedig, akik tartoznak nekünk, ugyszólván semmit sem fizetnek.

Páris nyögi a teher legsúlyosabbikát

Az angol és yankee-kórus lármája azonban nem egészen érthető. Mert a francia polgárra aránylag elég magas adók vannak bivetve, legfeljebb az a baj, hogy az adózás csak egy bizonyos rétegre nehezedik rá, míg az ország nagy tömegei évtizedek óta megszokott és gyakorolt okokkal és ravaszágokkal bujnak ki az adózás kényszere alól. Így nem

csoda, ha a tényleges adófizetők siránkoznak. Különösen érthető Páris lakosságának lázadozása a nagy adóterhek ellen, mert hiszen Páris egy-maga Franciaország egész évi adózásának ötvenkét százalékát fizeti. Még szembetűnőbb lesz a francia adózási rendszer ferdesége, ha a statisztikákat végigbongésszük és azokból kétséget kizáróan megállapíthatjuk, hogy az 555 ezer négyzetkilométer területű és 40 milliónyi lakosságú Franciaországon mindössze másfélmillió személy, beleértve ebbe bankokat, részvénytársaságokat is, fizet csak adót.

Az országnak alig egynegyede fizet csak adót

Megdöbbenő adat ez, ha elgondoljuk, hogy a területileg megnagyobbodott, a háború által megviselt, újjáépítéseket végző, óriási reprezentációs és adminisztrációs költségeket fedező, jelenleg is hadban álló, a legnagyobb európai hadsereggel rendelkező országnak egész költségvetését az összlakosság 2/6 százaléka viseli.

Tehát mindig egy és ugyanazon rétegre hárulnak az adózási megnagyobbodott keretei is, ami nyilvánvalóan igazságtalanság és érthetőség teszi azt az ellenállást, amelyet ezek a rétegek a megnövekedett adóterhekkel szemben kifejtenek. A francia adózási rendszer a fentvázoltak alapján valahogyan úgy néz ki tehát, mint egyes zsidó hitközségek adófizető listája. A hitközségek ezen listáján szereplőknek küldik meg rendszerint az összes eljegyzési, lakodalmi meghívókat, a fizetési meghagyásokat, jegyzésfelelőlitást a Keren Hájjeszódra, mitsem törődve azzal, hogy a listán szereplők közül egynémelyik közben tönkre is ment és el is halálozott. Az egyszer elkészített lista csalhatatlan és nincs ellene appelláta.

Herriot a parasztot is adóztatni akarja

Maga Herriot pár héttel ezelőtt megjelent könyvében, a „Foret Normande“ban hevesen kikérel ezen állapotok ellen és követeli annak az állapotnak megszüntetését, hogy az adófizető lakosság szinte kizárólag a városi lakosság soraiból kerüljön ki. A földművesek, akik századokon keresztül fizettek adót a nemességnek, most ki akarják pótolni a múlt veszteségeit és a legkormönfontaub ravaszsgal bujnak ki az adózás minden formája alól. Herriot tehát jogal sűrgeti az adófizető listák revizióját s rámutat arra is, hogy a sok külföldi, akik hosszabb, rövidebb időre Párisban telepszének meg jó üzletek kötése végett, szintén igen kitűnő adózási alanyok.

Dohányár-emeléssel szanal az állam

Ilyen adózási rendszer mellett nem csoda aztán, hogy ha a másfélmillió francia adófizető már nem bírja az újabb terheket, a pénzügyi kormány kénytelen a legkétségbeesettebb eszközökhoz folyamodni a kincstárban mutatkozó hiányok betöltésére. Ennek a kétségbeesett erőfeszítésnek első meggyilánulása a dohányárak emelése. Ez olyan horribilis lesz, hogy a legolcsóbb cigarettadohány csomagja két és fél frankba fog kerülni. A legújabb pénzügyi rendelkezések a telefondíjakat is olyan horribilis összegben szabták meg, amilyenhez hasonló Magyarországon és Németországon is csak akkor mertek már behozni, amikor pénzüg már teljesen elértéktelenedett. Egyetlen telefonbeszélgetés díja negyedfrankba kerül Párisban, még akkor is, ha a szomszéd utcába akarunk telefonálni. Hasonló súlyos adóval sújtották az autótulajdonosokat is, holott Párisban az autó mindeztideig közszükségleti tárgyként szerepelt. Általában Franciaország jelenlegi pénzügyi politikája méltán kelti azt az impressziót, hogy annak intézői elvesztették fejüket és fűhöz-fához kapkodnak. Erre vallanak az újjáépítés és hadikárpótlás körül kialakult külpolitikai intézkedések s a francia politikusok pénzügyi mentőjavaslatai.

A francia polgár szemében és a egész francia közvélemény szerint mindezek az intézkedések hihetetlenül nagy áldozatot követelnek a nemzetől, különösen a francia nemzetől, amelynek polgárai ugy megszokták a jóléteket, hogy annak legkisebb lefokozása is rendkívüli nagy erőfeszítésükbe kerül. Fischer Ernő

Az Uj Kelet
Szerkesztő
Felelős sz.
Eltérítés
240
Az Uj Kelet
meg

Az
állított össze
magyarozó
bocsássa. A
mieként A
fogják taní
pontok sze
zetekre osz
Magyarorsá
Halál, Hát
életrajza és
vezeti be.
vül érdekes
adók. Évek
1906-tal k
„Ady költé
szerű költé
táplálkozik,
János 191
minden úr
és zavart
akar alkot
nia, lehet
fogásában.“
„Ady állító
a pof eszke
joggal szám
Ady értelm
az ész és s
Móricz Zs
érteni, ann
ezredes vad
büntudat, a
atékül azo
hanyalásból
bite és ti
a romlott
Herzeg F
„Adyt én f
betegsége m
és védtelens
nek rohamá
értetheti me
amelyet a n
mindegyik v
az egyes kö
sz ifjuság á
ack magyar

— Dr.
Nemzeti Sz
lyén legköz
vasni „A b
palesztinai
felolvasónak
alapelvekne
történeti he
sában rá fo
és az eszmé
rokra. Ki f
kat, amelye
mindig is a
ma is a zsid
tója, az a lé
mutassa a z
— Dr. C
Zsidó Nem
Fischer Józ
ma levelet k
onista világsz

ők siránkoznak. Kü-...
ségének lázadása...
ert hiszen Páris egy-...
évi adózásának öt-...
szembetűnőbb lesz...
két-kétszázévtől kizáróan...
ezer négyzetkilő-...
lékosságú Francia-...
személy, beleértve...
ságokat is, fizet csak

ak alig egynegyede...
adót

elgondoljuk, hogy a...
háboru által meg-...
ási reprezentációs és...
ező, jelenleg is had-...
i hadsereggel rendel-...
etését az összlakosság

yanazon rétegre há-...
obbodott keretei is...
lanság és érthetővé...
lyet ezek a rétegek...
kel szemben kifej-...
endszer a fentvázol-...
néz ki tehát, mint...
adófizető listája. A...
repülőnek küldik...
jegyzési, lakodalmi...
nyasokat, jégyszé-...
ódra, missem tö-...
szereplők közül...
re is ment és el is...
szített lista csaha-...
ta.

is adózni akarja...
ezelőtt megjelent...
ade"-ban hevesen...
s követeli annak az...
hogy az adófizető...
a városi lakosság...
művesek, akik szá-...
dót a nemességnek...
ult veszteségeit és...
ággal bujnak ki az...
Harriet tehát jog-...
ak revízióját s rá-...
földi, akik hosz-...
an telepszének meg...
ntén igen kitűnő

el szanal az állam...
mellett nem osoda...
francia adófizető...
heket, a pénzügyi...
égbeseitett esz-...
tárban mutatkozó...
kétségsbeesett erő-...
ása a dohányárak...
lesz, hogy a leg-...
magja két és fél...
abb pénzügyi ren-...
s olyan horribilis...
ilyenhez hasonlót...
g is csak akkor

pénzüg már tel-...
len telefonbeszél-...
rül Párisban, még...
ba akarunk tele-...
óval sujtották ez...
Párisban az autó...
ryként szerepelt...
legi pénzügyi po-...
mpressziót, hogy...
ejüket és fűhöz-...
nak az újjáépítés...
lt külpolitikai in-...
ikusok pénzügyi

a és a egész fran-...
dezek az intézke-...
zatot követelnek...
ancia nemzetől...
okták a jólétet...
ása is rendkívüli...
Fischer Ernő

HIREK

**Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szoci-
ság napitapja**
Szerkesztik: **Giszkalay János és dr. Marton Ernő**
Felolvas szerkesztő **Dr. Marton Ernő**
Előfizetési árak: Egy hónapra 25 lei, negyedévesre
240 lei, félévre 480 lei, egész évre 840 lei.
Az Uj Kelet cikksínek utánnyomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Ady az iskolákban

Az Athenasum könyvkiadó r.t. egy kötetett állított össze Ady Endre verseiből, hogy azt megfelelő magyarázó szöveggel a tanulmányosság rendelkezésére bocsássa. Ady Endre tehát elérkezett odáig, hogy mielőtt Arany Jánost és Petőfit, az iskolákban fogják tanítani, a kiválóat is már ilyen szempontok szerint történt. A könyv a következő fejezetekre oszlik: Önmaga és költészete, Szülőföld, Magyarság, Páris, Szerelmek, Pénz, Bűnbánat, Élet Halál, Háboru, Isten. A verseket a költő rövid életrajza és néhány mozzanat az Ady irodalomról vezeti be. Ebben az utóbbi részben néhány rendkívül érdekes reminiscenciát elevevtenek fel a kiadók. Évek szert felkorolják az Ady-kritikákat, 1906-tal kezdik, amikor is Fenyő Miksa ezt írja: „Ady költészete nagy líra. Ez a finom idegrendszert költészet minden szálával abból a földből táplálkozik, melytől a költő elvágyik”. Horváth János 1910-ben: „Ady-nak meg kell tisztulnia minden üres cafrangtól, ha maradandóbb értékű és zavartalanabb élvezeteket nyújtó művet akar alkotni. Nemcsak kell, hanem lehet is változni, lehet gyökeresen átalakulnia egész erkölcsi fellegében”. 1912-ben Rusticus (gróf Tisza István) „Ady állítólagos költészete és a Nyugat irodalma a pöfeszkedő parvenü üres feltűnéshajhásása, mely joggal számít a félművelt közönség izléstelenségére. Ady értelmetlen bombasztjai a lelki anarchiának, az ész és szív ürességének üres takarója”. 1914. Móricz Zsigmond: „Aki ezt a költőt meg akarja érteni, annak bent kell élnie a magyar fajnak évszázada vadonában”. Szegfű Gyula, 1922-ben: „A bűntudat, a nemzeti vétkek sulya ránehezedik Adyra, a kérel azonban, hogy erkölcsi felelősége a vétkek bonyolultból kivetető utat mutatna neki. Kőlcsey bíle és tisztult erkölcsiége niacs több meg a romlott kor ez adakvat költőjében”. Végül Herczeg Ferenc 1925-ben a következőket írja: „Ady én fényes tehetségű költőnek tartom. Csakis beteljes magyarozhatja meg teljes tehetetlenségét és védtelenségét saját szenvedélyének és szeszélyeinek rohamával szemben és csakis a degeneráltsága értheti meg azt a szörnyű, öngyilkos gyűlöletet, amelyre a maga fajtája iránt érzett”. A kétet mindvégig versét jegyzetek egészítik ki, amelyek az egyes költemények hangulatát, motívumait és az ifjuság által nehezebben érthető részeit igyekeznek magyarázni.

Dr. Pollák Sándor előadása. A Zsidó Nemzeti Szövetség kulturoszálynának vitastélyén legközelebb dr. Pollák Sándor fog felolvasni „A biblia és a prófétai tan, mint az új palesztinai zsidó közösség alapjai” címmel. A felolvasásnak célja rámutatni arra, hogy miféle alapelveknek és eszméknek kell a zsidóság mai történelmi helyzetében dominálniok. Felolvasásában rá fog mutatni a Biblia alapszámíra és az eszmék kihatására a Bibliát követő korokra. Ki fogja mutatni azokat az impulzusokat, amelyeknek a zsidó történelem folyamán mindig is a Biblia volt a forrása. A Biblia ma is a zsidóság eleven és hatékony utmutatója, az a lángoszlop, amely kell, hogy megmutassa a zsidóság útját.

Dr. Chaim Weizmann levele az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnökéhez. Dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke ma levelet kapott dr. Chaim Weizmann-tól, a cionista világszervezet elnökétől. Chaim Weizmann

most választ az erdélyrészi cionista konferencia üdvözlő táviratára és válasza így hangzik: „Igen tisztelt elbarátom! Üdvözlő távirata, amelyet Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros cionistáinak hatodik országos konferenciájáról küldött és amelyet egy hosszabb utamról való visszatérésem után találtam, ősi-late örömmel töltött el. Az a bizalom és elismerés, amelyet velem és az exekutívával szemben kifejtettek, súlyos munkánkban bizalmat önt belénk, de még jólesőbb önnök az az ígérete, hogy a mi ügyünket minden erejével szolgálni kívánja. Szilárd meggyőződésem, hogy elég erősek vagyunk ahhoz, hogy a cionizmus ügyét győzelemre vigyük, ha mindnyájan megteszük kötelességünket. Nagyon kérem, közvetítse a konferencia résztvevőinek köszönetemet és maradok cionista társulattal az ön igazi híve, Chaim Weizman, a cionista szervezet elnöke.

A Haggibor-bál iránt, amelyet január 13-án tartanak meg a Metropol kávéház összes termeiben — nagy érdeklődés nyilvánul meg egész Erdély zsidó társadalmának körében. Az előjelzőből ítélve, a bál sikerültnek ígérzik, amelyet a bál nagy-zabásu szanzációs műsora és attrakciói révén kétségtelenül meg is érdemel. A bál rendezősége egyébként annak közlésére kér fel, hogy váratlannul közbejött technikai akadályok következtében, a meghívók elküldése néhány napi késést szenvedett. A rendezőség kéri azokat, akik idejében nem kaptak meghívót hogy cükket az „Optik” látszészűzetben, Pollák alelnökét jelentsék be.

Kigyuladt két petróleumkut. Bukarestből jelentik: A Ploashti melletti Roncu-Bunicov község mellett kigyuladt a 202. és 2-es számú petróleumkut. A tűz óriási pusztításokat viz véghez és még nem lehetett lokalizálni.

Nagyszabású zsidó kulturdélután Nagyváradon. A nagyvárad zsidóság január 24-én, vasárnap fél-óra kezdettel nagyszabású kulturdélután rendez a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. A kulturdélután programját a legvalószínűbb számokból állítják össze és nívójának emelésére az Uj Kelet több munkatársa is Váradra utazik. A program részleteiről legközelebbi számban emlékeztünk meg.

A budapesti rendőrség kiadatását kérte egy romániai szélhámosnak. Bukarestből jelentik: A budapesti rendőrségtől megkeresés érkezett a fővárosi rendőrséghez, hogy tartóztassák le és adják ki Tudok József budapesti lakost, aki jelenleg Bukarestben tartózkodik és aki Budapestre nagyobb szélhámosságokat követett el. A rendőrség beidézta Tudokot, aki igazolta román állampolgárságát román utlevelével és így a kiadása iránti megkeresést a rendőrségnek vissza kellett utasítani. Tudok egyébként Romániában is számos zsarolást és sikkasztást követett el és emiatt itt folytatják ellene az eljárást.

Kalko est. A Kereskedelmi Utazók 1926. január 31-én a Newyork-szálló összes termeiben s igoruaa zárkörű álaros kaliko-estélyt rendeznek. Álarc, kaliko és estélyi ruha nem kötelező. Az egyesítés és jó minőségű kaliko-anyag méteranként 60 lejért Szabó Jenő cégénél kapható. Az estélyen táncverseny lesz három értékes díjjal, ugyszintén a legszebb kaliko ruha is díjazva lesz. A zenés a közkedvelt Dudus teljes zenekara szolgáltatja. A számozott meghívók rövid-sen stájél lesznek káldeve és akik tévedésből nem kaptak volna és erre igényt tartanak, sziveskedjenek ezt az „Erika” címűzletben, Főter 13 szám alatt bejelenteni.

Telefon 446
SINGER
Piaja Reg. Ferdinand 66. (Főter) Targa-Mures
Sifonfejgyár
és nikkelező telep. Szikvizés és bracherlis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegnevelés, Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árban.

Hencsertakarók, brokátok, butorszövetek legolcsóbb bevásárlási forrása Back Bernát, Oradea-Mare, P. Regina Maria 1.

Figyelem!

Kárpitosok és kocsigyártók kellékeit legolcsóbban Back Bernát áruházában szerezhetik be. Oradea-Mare, P. Regina Maria No 1.

A nagyvárad „Ceiroth Hamizrachi” kulturstélye. A nagyvárad „Ceiroth Hamizrachi” nagy érdeklődés mellett tartotta meg teával szervezött vasárnapi kulturdélutánját. Az intím miliónban megtartott kulturdélután **Friedmann Arminé, Goldstein Judih** nyitotta meg héber és magyarul nyelvű nívós beszédével, reá mutat, a Ceiroth Mizrachi kötelességeire. Kulturális jelentőségét **Wasserstrom Sándor** méltatta hosszabb beszédében. Mély érzéssel szavalta **Végh Elza** Patának: „Látomás az éjjelben” című költeményét, **Glück Elza** Bialik: „Hakos” héber költeményét interpretálta hatáson. **Egri Szerén** szellemes aktuális stófiái nagy tapsot váltottak ki. **Végh Gizi** igen hatásos volt monológjában, míg **Klein Magda** decens zongora és **Löwenstein Magda** kiforrott hegedű-játéka viharos órációkat váltott ki. Valószággal fappirozta a közörséget **Ligeti, Lövi és Schwartz Ági**, három drága csoppság kupléja és művészi táncai. A konferánsz szerepét **Friedlander Félix** látta el, míg a kollemes diltin sikere **Friedmann Arminé** és **Végh Elzának** köszönhető.

Ismét nagy hidegeket jelentenek. Bukarestből jelentik: A Meteorológiai intézet jelentése szerint az elmúlt éjjel Jassiban a hőmérséklet 17 fok volt 0 alatt. Krajovában és Galatzaiban 14 fok hideg volt, Temesváron pedig elérte a 16 fokot. A hidegek miatt a vonatok óriási késéssel érkeznek meg a fővárosba. A Nagyvárad felől érkező gyorsvonat 3 és fél óras késéssel érkezett meg tegnap Bukarestbe, mert a mozdony Brassó és a Predeal között befagyott.

Jorga véglegesen megoldottak tekint a Károly-ügyet. Bukarestből jelentik: Jorga professzor táviratot intézett a bukaresti lapokhoz, amelyben megafolja a „Matin”-nak azon híradását, hogy Jorga a Károly-kérdést nem tekintí véglegesen megoldottnak.

Általános politikai amnesztia Bulgáriában. Bukarestből jelentik: Szófiai jelentés szerint Kuleff igazságügyminiszter elkészítette amnesztia-rendeletét, amely szerint amnesztiaiban részesülnek az összes politikai bűnösök 1923 ig visszamenőleg. Ezenkívül lehetővé teszi az emigráltak szabad hazatérését. Az emigráltak egyrésze haza is érkezett.

A kolozsvári zsidó ifjuság purimbálja. A kolozsvári zsidó ifjuság purimbálja. A kolozsvári zsidó társadalom már régóta nem volt abban a helyzetben, hogy a régi tradicionális módon megünneplhesse Purim ünnepét. A szokásos és az egész kolozsvári bál közönség előtt kedvelt purimi bált ez évben a kolozsvári zsidó ifjuság február utolsó hetében fogja megrendezni. A nagy apparátussal megindult előkészületek arra engednek következtetni, hogy a purimi bál siker tekintetében betetőzője lesz az összes e szezonbeli zsidó estélyeknek.

Eszméletlené vert egy tizenégyéves kislányt, azután belökte a kemencébe. Bécsből jelentik: Borzalmas büntény történt tegnap Kottbus alsóausztiai városkában. Az ottani leánynevelő intézet fűtője, **Richard Regling**, becsalta az intézet egyik növendékét, a tizenégyéves **Herta Kuschke**t a fűtőterembe és ott meg akarta becseleníteni. Miután azonban a kislány segítségért kiáltott, a brutális fűtő addig verte, amíg elvesztette az eszméletét. Az eszméletlen leánykát azután bedobta a kazán kemencéjébe, amelyben porrá égett. — azon célból, embert letartóztatták és bakisérték a grátoi ügyészségre.

Brassóban hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat elintéz az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirilapiroda Str. Portii 32.

Hírek Tasnádról. Mult pnteken éjjel három óraker hivatlan vendégek jelentek meg ifj. Ceiger Salamon tasnádi rőfiskereskedő lakásánál, ahová mindenáron beakartak hatolni, — azon célból, hogy a gazdag kereskedő nála lévő pénzét és egyéb értékeit elrabolják. Ceiger Salamon azonban az ajtó döngetésére felébredt és természetesen életét és összekuporgatott vagyonát féltvén, az udvarra nyíló ablakot kinyitotta és a közvetlenül mellette lakó

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kereskedők nagygyűlése

Az egyszázalékos forgalmiadó, a spekulatörvény eltörlését és a szeszitalok árusításáról szóló törvényjavaslat visszavonását követelik

Lévi Kálmánhoz kiabált segítségért. Mire a Lévi-család alvásából felébredt és a segélyhiáltára kiment, a betörők ellátták és megemlékezésként csak egy bunkós botot hagytak hátra, minek az alapján a tasnádi csendőrség a nyomozást megindította. — Vasárnap zajlott le a tasnádi zsidó Nőgyűlés tisztújító közgyűlése. Az elnök: Dr. Fischer Lajosné a gyűlés megnyitása után beszámolt az évi sikeres munkáról és mivel a megbízása lejárt, a tisztikarral együttesen lemondott. A közgyűlés a volt elnököt azonban egyhangúlag újból megválasztotta, miután ez évben is a nőgyűlés és más zsidó ügy érdekében csaadó tevékenységet fejtett ki. Ugy szintén egyhangúlag megválasztotta a közgyűlés a régi tisztikart és pedig alelnök: **Schwarz Sámuelé**, pénztárnok **Kálmán Dávidé**, ellenőr **Hirsch Józsefé**, jegyző **Salamon Sári**, titkár **Lévi Béla** lett. — A tasnádi Aviva „Salome“ folyó hó 31-én rendezte az évi első kultur-estélyét. Előadják Mezei Bélának „Kotél Hámá-rov“ című drámáját, ezenkívül több ének és szavalatszám lesz. Az estélyre már most is nagy az érdeklődés. Az estélyre Giszkalay Jánost nagy érdeklődéssel várja a tasnádi közönség. Az estély jövedelme a kulturális javára lesz fordítva.

— **A gyulafehérvári antiszemitaifintetés miatt letartóztatott két zsidó fiatalember felajánlással élt a vádtanácshoz.** Gyulafehérvárról jelentik: A gyulafehérvári antiszemitaifintetésül kifolyólag letartóztatott két zsidó fiatalembert: **Mózes Sándort** és **Garz Ferencot** a rendőrség hibálgatásuk után átadta az ügyészségnek. Az ügyészség a fiatalembereket a vizsgálóbíró ki hallgatta és elrendelte fogvatartásukat. A fiatal emberek védője: dr. **German ügyvéd** a letartóztatás ellen felajánlással élt a vádtanácshoz, mely a napokban fog foglalkozni az ügygel és remélhetőleg szabadlábra helyezi a letartóztatott fiatalembereket. Az ügy iránt az egész ország zsidósága körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. A központi jogvédő iroda dr. **Fried Farkas** gyulafehérvári ügyvédet kérte fel a fiatal emberek érdekében való intervencióra.

— **Hátszegi hírek.** Mint annak idején megírtuk, a Hátszeg vidékén garázdszökők és elfogott rablócélnyomat a rendőrség beállította a dává ügyészségi fogházba. Mivel a rablott tárgyak legnagyobb részét sehoh sem lehetett megtalálni, a cigányok pedig honokul tagadták, a rendőrség általánosan kutatja a rejtékhelyet, melyet most az árviz várhatóan felderített. A rablott holmit egy málvadebhe rejtették el a cigányok az erdő belsejében. Az árviz alkalmával a víz kimosta s előkerült 24 darab szép női kabát, paplanok, pánták, vászonok, stb. A kabátok egy részéből a bűnös ki van szedve, amely bűnösöknek annak idején a cigányok kapcsán használták. A három utolsó értesítést vs. laktak. — **Pop Juon** és **Miron János** pokolvalcsdi gazdák csaadésan mulattatták a falu borsmájában. A szesz később fejükbe szállt s heves szóvitába elegyedtek. A vita hevében **Miron János** revolvert rántott s **Pop Juont** szívenlőtte, ki szonnal meghalt. A tettes elsőbűnt s a csendőrség erőlyesen keresi. — **A Hátszegi Zsidó Nőgyűlés** f. hó 30-án programos mulatságot rendez jótékony és cionista célra. A mulatság programján **Giszkalay János** is szerepel. — **A hátszegi árvíz** ártalmát az felszélyezésre alkult bizottság f. hó 9-én délután ülést tartott. A bizottságban u. y a magyarországi, mint a zsidóság képviselve volt. **Orisan** főjegyző jelentést tett a megállapított károkról, mely szerint 24 család szorul sürgős segélyre, mivel lakásaik az árviz folytán egyeseknek teljesen, másoknak részben mentek tönkre. Ugy a város, mint a lakosság eddig is megélt mindent a nyomorok segélyezése érdekében. Elhatározták, hogy a munkaképtelenek továbbra is megfelelő segélyben fognak részesülni. Tavasszal a város beszerzi a házak újraképzéséhez szükséges anyagokat s az erdőkiécsár által ingyen adandó fát s az épületeket helyrehozzák. A helybeli bankok rendelkezésre fognak bocsátani kamatmentes kölcsönt egy évre a város garanciája mellett.

— **Egy tasnádi textilcég fizetéképtelensége.** A rossz gazdasági viszonyok hatására már Tasnádon is mutatkozik. **Goldberger Ödön** tasnádi textilkereskedő, konfekciós cég a mai napon fizetéképtelenséget jelentett. Passzívája kitesz kétmillió hétésszezer lejt, aktívája pedig a kinlevőségekkel együtt circa nyolcszázezer lejre rugnak. Hitelezőinek 40 százalékos egyezkedési összeget ajánlott fel. Az egyezkedési tárgyalások folyamatban vannak.

(Cluj-Kolozsvár, jan. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul Negustoresc kolozsvári tagozata tegnap este tartotta meg a bukaresti kongresszust előkészítő nagygyűlést a tagok élénk részvétele mellett. **Tuffli Richárd**, a Sfatul elnöke, hosszabb beszéd keretében ismertette a 18-án Bukarestben megtartandó kongresszus célját. Különösen kiemelte az egyszázalékos forgalmi adó eltörlésének fontosságát, amely adóemelés nagymértékben hozzájárul az általános dráguláshoz, de ezenkívül rendkívül sok kellemtelenséget okoz a kereskedelmi életben. Eután a szeszitalok árusításáról szóló törvényjavaslat kérdésével foglalkozott. Rámutatott arra, hogy ez a pénzügyminisztériumi javaslat sok kereskedőnek veszélyezteteti az egzisztenciáját és épen ezért minden erővel oda kell hatni, hogy a javaslatot pénzügyminiszter vagy vegye le napi rendről, vagy pedig az érdekeltek javaslatai alapján módosítsa a kisegziszcsterclák érdekeinek megfelelően. A vasárnapi munkaszünettel kapcsolatosan kijelentette, bár az erre vonatkozó törvény nagyjában kielégíti a kereskedelmi életet, egyes rendelkezései homályosak és épen ezért tisztázásra szorulnak, mert különben a helyi hatóságok saját iniciatívák alapján alkalmazkának.

Somogyi Miksa alelnök a kereskedők indícióját karhoztaja, amellyel elzárkóznak attól, hogy saját érdeküket kellően megvédelmezzék. Foglalkozik az adókérdéssel és kifejté, hogy a pénzügyi hatóságok állandóan arra hivatkoznak a kereskedők részéről elszöngő panaszkokkal szemben, hogy a kereskedelmi forgalom folyton növekszik. A hatóságoknak

ez a nézete tulajdonképpen azon alapszik, hogy a lej értéke állandóan csökken, miáltal az árak emelkednek, úgy, hogy a megnövekedett forgalom tulajdonképpen mindig kisebb és kisebb lesz, a raktárak pedig állandóan csökkennek.

Auziánder Lajos a kongresszusi delegáció kiküldetését tartja szükségesnek és a költségek fedezésére hívja fel a kereskedőket. Ezenkívül **Mandel Lajos**, **Sallak Dező**, **Ninberger Ernő**, **Kőrösi Ákos** és még számosan szólaltak fel, mindnyájan különösen a forgalmi adó teljes eltörlésének szükségét, vagy legalább is a rendszer módosítását hangsúlyozva.

Határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint követelik, a forgalmi adó teljes eltörlését, vagy a rendszernek legalább is olyan irányu módosítását, hogy a forgalmi adó egy összegben legyen lerovandó lehetőleg a termelőknél, hogy ez által a kereskedők mentesítve legyenek az ebből keletkező anomáliák alól. Követelik a szeszitalok árusításáról szóló törvényjavaslat visszavonására és az érdekeltek bevonásával egy új törvényjavaslat elkészítését. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény és rendelkezések olyirányu módosítását, amellyel a helyi zavarokat egyszerűségekre lehetetlennek teszik. Követelik továbbá a spekulatörvény teljes eltörlését, amely törvény a valóságban már régen megbukott.

A nagygyűlés a kongresszusi delegáció megválasztását szombat estére halasztotta.

A gyűlés végén **Somogyi Miksa** alelnök ismertette az agkori és halálseleli kölcsönös segélyegyesület alapszabálytervezetét, melyet egyhangúan elfogadtak.

lapította meg. A késedelmes adófizetések után nyolc százalékos késedelmi kamatot számításnak fel.

Külföldi gazdasági hírek

(Cluj-Kolozsvár, január 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beérkezett külföldi jelentések szerint az egyes európai országokban különböző gazdasági tranzakciók vannak folyamatban. Ezekről a fontos eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Svájc

A politikai és gazdasági sajtó hatalmas propagandát fejt ki a Szovjetországgal való gazdasági kapcsolatok felvétele érdekében. A mozgalom Genuából indult ki és áttért a többi városokra is. A mozgalom élén az érdekes ékszipar áll, amely több memorandumban fejtette ki a kormány előtt, hogy Svájc gazdasági bojkottja Szovjetországgal szemben óriási károkat okoz. Ugy hiszik, hogy illetékes körökben a kérdésben rövidesen tárgyalásokat kezdenek Oroszországgal.

Görögország

Athéni lapjelentések szerint Görögország és Olaszország között előrehaladott stádiumban lévő tárgyalások vannak folyamatban egy nagyobb kölcsön ügyében. A lapjelentések szerint Olaszország hajlandó Görögország részére havi 10 millió dolláros kölcsönt folyósítani. A görög pénzügyminiszter ezenkívül tárgyalásokat folytat egy amerikai pénzcsoporttal a dohánymonopólium bérbeadása ügyében. A tervek szerint Görögország harmincmillió dollárért adná bérbe a dohánymonopóliumot a pénzcsoportnak harminc évre.

Ausztria

Az osztrák nemzeti bank december 31-iki kimutatása szerint Ausztriában 816 856 622 00 schilling értékű bankjegy van forgalomban. Ez a szám 2 461 426 00 schilling többletet tüntet fel a három héttel ezelőtti kimutatott bankjegyforgalommal szemben.

Belgium

A pénzügyi kormány a hivatalos kereskedelmi bankkamatlát öt és félésszázalékban áll

Németország

Hivatalos kimutatás szerint a berlini tőrszén jegyzett értékpapírok 90-20 százaléka áll paritás alatt. A jegyzett értékek 46.40 százalékára paritásuk teljes 50 százalékát veszítették el és csupán 9.80 százalékuk van meg a teljes, vagy ennél nagyobb értékük. Ezzel szemben 1925 január 1-én állt olyan részvény, mely paritás alatt állott.

Németországban 1925-ben 10 813 fizetésképtelenséget jelentettek be hivatalosan. Ez a szám a német gazdasági helyzet hatalmas kríziséből tesz bizonyosságot. 1924-ben 5710, és 1923-ban pedig csupán 253 fizetésképtelenség történt. A múlt évhez hasonló nagyarányu inszolvencia csupán 1914-ben történt, amikor 7739 cég lett fizetésképtelen.

Lengyelország

A lengyel petróleumtermelésben egyre nagyobb érdeklődéssel bír a francia tőke. A legutóbbi kimutatások szerint a nyerspetróleumvállalatok 50 százalékánál és a finomított 55 százalékánál van francia tőkének érdeklődése.

Ha megveszi külföldi sa., vas- vagy réz-
butort, zongorát
vagy valami, az Marosvásárhelyre is lehetőséget ad.
SZÉKELY ES RÉTI
KÖZVEZŐSÉG BUTORGYÁR RPSZV-TÁRS. butortermék, zongorák, ferreálak, csapok, legelőcsőben llt szerezhető be.

Fehérmegyében gyakorlott
szabászi vagy szabásznőt
ki már gyárban ilyen minőségben működött, szonnalra felvesszünk. „VENUS“ férfi és női fűzőneműzem, Oradea, Str. Alexandrie (volt T. leki u.) 9.

Üzletáthelyezés. JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17. (Wesselényi-utca) Szörmék, bundák legolcsóbban beszerezhetők

Csütörtök, 1926 január 14

Az megadott védett évről hűtlen lámpa nőt ny szállítás

2

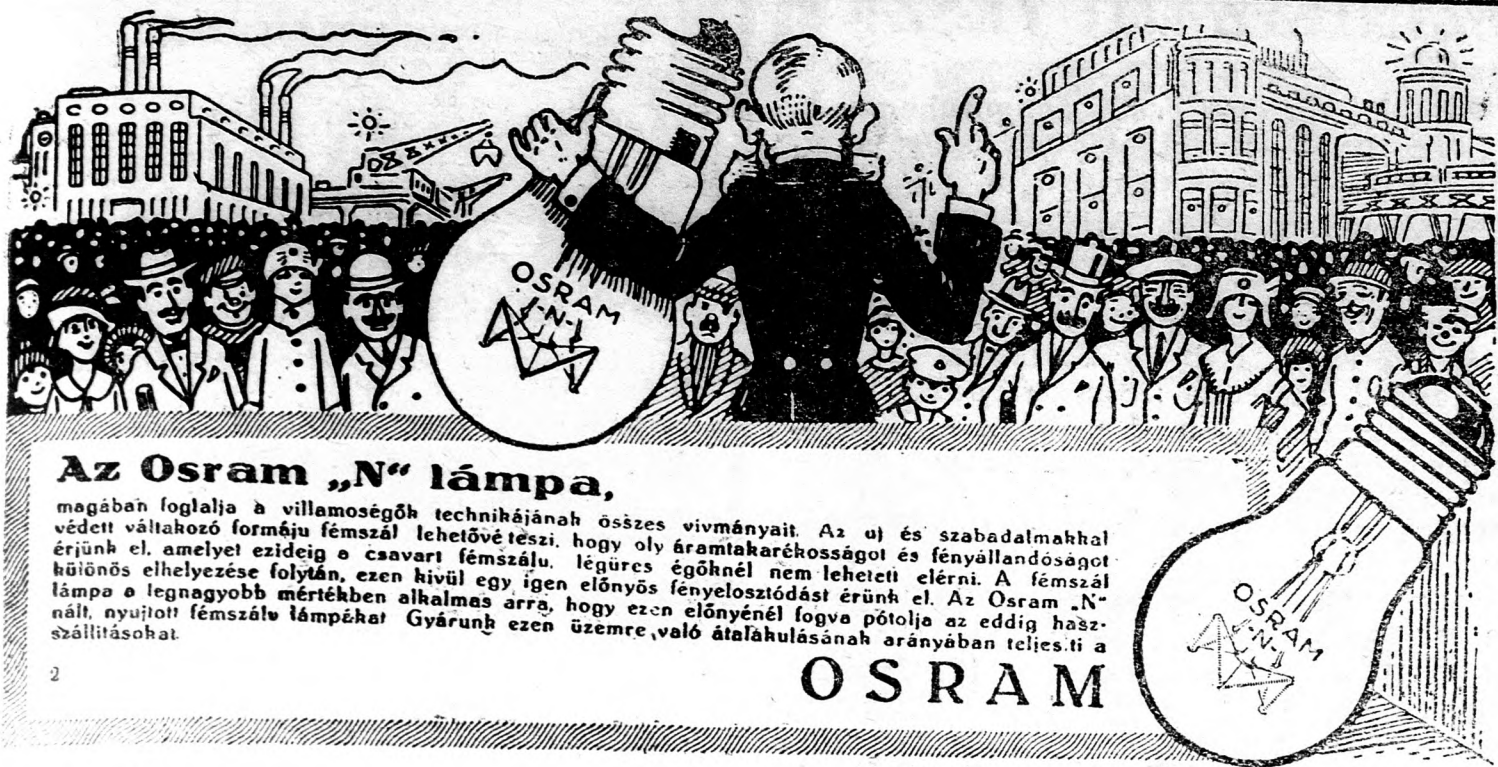
a kam vári k tanfoly 15 én, nagyten építőip hátfón akadém dig sza tanfoly még el

Osztrák szep tem ronás, v 100.000 bevontá minusát Igy teh jegyek vagy fi

A ügyi t Diaman ban foly cia kor feltétele vállalat ról fizet a kárval tianu ad szába fe lalato kn mint az szeméye újból vs

A lej: peston 3 Koic után lan a Banca vekezet a követk Bős pest 318-43 10 N 1088, Mi Zárta 208-05, 1935 00 pest 72 5 Vasó 72 Buk 9-15, Zé Buk márká 5 eterling 42-50, c 890, doll schilling 3 8-60, bel

S ki folyto mitásban latoket másolat.

Az Osram „N” lámpa,

magában foglalja a villamosgőh technikájának összes vívmányait. Az új és szabadalmakkal védett változó formájú fémszál lehetővé teszi, hogy oly áramtérkérosságot és fényállandóságot érjünk el, amelyet eddig a csavari fémszál, legúgyis égőnél nem lehetett elérni. A fémszál különböző elhelyezése folytán, ezen kívül egy igen előnyös fényelosztódást érünk el. Az Osram „N” lámpa a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy ezen előnyöknél fogva pótolja az eddigi használt fémszál lámpákat. Gyárunk ezen üzeme, való átállulásának arányában teljesíti a

OSRAM

6 január 14
szeszítalak
alapszik, hogy
niáltal az árak
őreketett for-
abb és kisebb
a csökkennek,
usti, de legelő
és a költségek
re. Ezenkívül
inberger Ernő,
szólások fel,
mi adó teljes
alább is a rend-
k el, mely sze-
e j s eltörlését,
oiban irányu
ó egy összeg-
a termelőknél,
utesítve legye-
ák alól. Köve-
szóló törvény
deklat-k beco-
elkészítését. A
ló törvény és
án, amellyel a
kora lehetet-
a spekulatív-
vály a valósg
időlegies meg-
zította.
líker alainók is
é költségek se-
t, m lyat egy-
líkesíték után
amkor szűnta
Németország
a Berlini 10 sden
szélek áll par-
46-40 száma-
résztették el és
míg a teljes,
Ered szében
igen részvény,
10813 fizetés-
satosan. Ez a
be alkalmas krizi-
5710, és 1923-
éprelenség tör-
gyarányu inzo-
amikor 7739
Lengyelország
ben egyre na-
ancia tőke. A
nyers petróleum-
huomítás 50
k érdeklősége.
gorat
yre te techniz-
ETI
TÁRS, butorterve-
an itt szereshetik be
korlott
básznot
gen működött,
főrfi és női
Alexandrie (volt
inand 17.
erezhetők

Építőipari és szabóipari tanfolyamok a kamaránál. Közöltük már, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara különböző tanfolyamok rendezését határozta el. E hó 15 én, este hat órakor a Farkas utcai iskola nagytermében Bubelini mérnök vezetésével építőipari tanfolyam veszi kezdetét. Ugyanott hétfőn reggel kilenc órakor Gh. Stoica, párisi akadémiát végzett szabómester vezetésével pedig szabóipari tanfolyam kezdődik. Mindkét tanfolyamra jelentkezéseket korlátolt számban még elfogad a kamara titkársága.

Osztrák bankjegyek bevonása. Az Osztrák Nemzeti Bank közlése szerint az 1922 szeptember 20 iki kelettel ellátott 500 000 koronás, valamint az 1922 január 2 án keltezett 100.000, 50.000 és 5000 koronás bankjegyeket bevták a forgalomból. A beváltás utolsó terminusul 1926 március 31 ét állapították meg. Így tehát eddig az időpontig a behívott bankjegyek az Osztrák Nemzeti Bank főintézeténél, vagy fiókjainál beváltandó.

Megakadtak a francia-román pénzügyi tárgyalások. Bukarestből jelentik: A Dismendi meghatalmazott miniszter által Párisban folytatott tárgyalások megakadtak. A francia kormány az amerikai kiegyezéssel azonos feltételeket követel és viszont a petróleum-vállalatok kártalanításáért Franciaország részéről fizetendő kártérítési összegeket közvetlenül a hátraváltott cégeknek akarják fizetni, míg Bratianu azt szeretné, ha ez a pénz az államkasszába folyna be és innen oszthaták szét a vállalkozók. Bratianu Vintila pénzügyminiszter, mind azt lapunk más helyén már jelentettük, személyesen is kiutazik Párisba a tárgyalások újabb felvételére.

TÖZSDE

Január 13 án

Magyarországon 232-50, Párisban 12-10, Budapesten 318-50, Bécsben —
Közeget. A néhány nepos szilárdulás után a nyitulás állott be a pénzpiacra, amely a Banca Nationala intervenciójának hírére következett be. Gyér üzletkötés. Az árfolyamok a következők:
Páris 81-50—81-40, Prága 6-55—6-53, Budapest 318—322, Páris 8-40—8-50, Zürich 43-00—43-10, Newyork 221-00—222-00, London 1080-1083, Bécs 8-93—9-03.
Zárlat: Berlin 123-20, Amsterdam 208-05, Newyork 517-75, London 2514-25, Páris 1935-00, Milánó 2089-00, Prága 1532-50, Budapest 72-50, Belgrád 917-50, Bukarest 232-50, Varsó 72-50 Bécs 72-90.
Bukaresti Devizák: Páris 8-55, Berlin —, London 1083, Newyork 222-50, Milánó 0-15, Bécs 43-12, Bécs 31-60, Prága 6-63,
Bukaresti Valuták: Napoleon 810, német márka 51-00, leva 1-55, török lira 112, font sterling 1060, francia frank 8-70, svájci frank 42-50, orosz lira 9-00, drachma 2-75, dinár 890, dollár 220-00, lengyel forint 27—, osztrák schilling 31-00, magyar korona 31-00, cseh korona 6-60, belga frank, 9-80 holland forint —.

Szeszfőző,

ki folyton működő szeszgyárban dolgozott, fino műtásban ököltet — alkalmazást nyerhet. Ajánlatot igények megjelölésével, bizonyítványok másolat iv.l kériük **Fruclura Rt., Carei-Mare.**

Gladys
cipőkérnél drágább van,
de jobb nincs.

Orth. Chevra Kadisa, Cluj

Értesítés

Egyleti imaházunk (Szentlélek-u. 1.) f. hó 16-i (szombat) összes bevételai a Poale Czedek templom restaurációs alapját fogják szolgálni. Felkérjük tagjainkat, hogy ezen alkalomból imaházunkat minél nagyobb számban felkeresni sziveskedjen k. Reggeli ima kezdete 8 órakor.

Cluj, 1926 jan. 12-én.

Mózes Elek titkár Wertheimer Miksa elnök

Az új Palesztina-film Kolozsváron.
Vasárnap, f. hó 17-én d. e. 11 órakor mutatja be az **URANIA-mozgó** a Keren Hajjeszod nagyszabásu, itt még nem látott filmjét.
Az ígőret Földje
előadását a „Hakkior” zsidó zenegyesület zenekara kíséri. Jegyek **csakis elővételben** a Keren Hajjeszod irodájában, Str. Baron L. Pop 10. I. em. 3 sz. alatt kaphatók.

די ריפישעניער (מאלדאווא) צוקקערפֿאבריק ערציינט
דער אונטער שטרענגער ריטועללעך אויפזוכט
דער ארטהאדאקס ייד. צענטראלקאנצליריי
טראנסילוואניענס
צוקקער של פסה
דער אויך קוואליטאטיוו ערסטקלאסניגע פסה צוקקער
קאנן אן דען געוואהנליכען בעצונסארטען בעשטעלען
ווערדען.

MARTIN PAL Jun.
Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.
כשר ועלכווארען פֿאבריק
ערציינט אללערלייא ועלכווארען
פאסט־פאקעטע ווערען פראמפט פער נאכנאמע
עפעקטיווארט. פריידקארטס אונד דזשער אויף פערלאנגען.

A. G. B.
selymek, szövetek
Párisi kreációk.
A legmodernebbek és a legjobbok.
Kérje ezt a védjegyet a nagyobb üzletekben
Tartós és elegáns voltát garantáljuk.
Csak nagyban eladás:
București, Str. Carol 70.
A. G. B. Ierakathan.

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörtis, műszerész, nickelőző telep.
חלפים וינד איממער
איים לאנער

Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal

GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Noria I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket álláshitelesítéssel állatva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

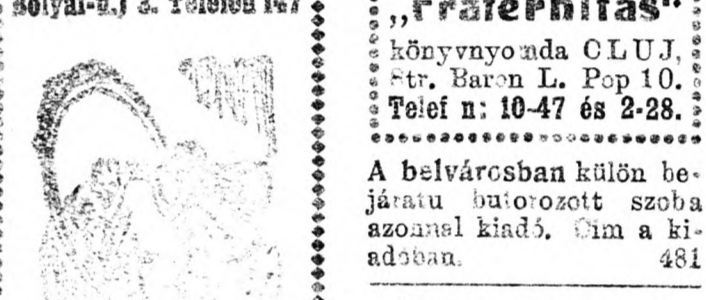

APRÓHIRDETÉSEK
Egyesre 10z ésmélt egy szö 3 lej, vastagabb betűvel 16 lej. Leghisebb apróhirdetés 30 lej. Állatkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szantpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségtípusok és gyümölcsök befőzés módját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdag és előkészítési módját tartalmazza, eddig már 25.000 illi van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályban és Páffy J. könyvkiadónál, Tordán.

Universalis szinten műszer egy perc pontoságu és egy pontos plani a tereladó. Megtekinthető Vadsó & Co. cégénél, Calea Regale Ferdinand No 66. 435

HUNWALD
Könyvnyomda CLUJ, Str. Baron L. Pop 10. Telef n: 10-47 és 2-28.

Üvegcsiszolás és ártágyak. Réz és kovácsolt tárgyak és ábrázolás. Vállalatok. Hibás tárgyak újrafelcsiszolása. 100!

Textil utazó, Erdélyben és Banátban jól bevett, ki jelenleg conditióban van, állást változtatna. Megkereséseket "Agilis" jellege alatt Lóbi hírlapiroda, Arad továbbít. 472

Raglanok
öltönyök,
gyerek-kosztümök

Neumann M.
férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piata Unirii (Főter) 14

Rendkívüli alkalmi árak!

1-a szines french ing csak 260 lej
Selyem elejü ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Regale Ferdinand 10 sz.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Bálint Aliz ma esti zongorahangversenye. Bálint Aliz zongorahangversenye iránt, melyet ma, csütörtök este tart a református teológia nagytermében, egyre nagyobb az érdeklődés. A kiváló budapesti művész rendkívül nívós műsor keretében mutatkozik be a kolozsvári zenei publikum előtt, melyet alább közlünk: 1. Bach: Kromatikus fantázia és fuga. 2. Beethoven: Szonata op. III. Maestoso. Allegro con brio ed appassionato. Arietta. Adagio molto semplice e cantabile. Szünet után: 3. Chopin: Két mazurkája és Barók: Román tánc. 8. Schumann: Karneval. 1. Prémüle. 2. Pirot. 3. Arlequin 4. Valse noble. 4. Eusebius. 6. Florestan. 7. Coquette. 8. Répique. 9. Papillons. 10. A. S. C. H. — S. C. H. A. (Lettres dansantes). 11. Chiarina. 10. Caopin. 13. Estrella. 14. Reconnaissance. 15. Pantalón & Colombine. 16. Valse allemande. Paganini. 17. Aven. 18. Promenade. 19. Pause. 20. Marche „des Davidsbündler“ contre les Philistins. — Jegyek Király Főterti könyvkereskedésében és esre a pénztárnál kaphatók még korlátolt számban.

OPERA ROMÁNÁ.
Programul sáptámánál.
Péntek: A Joagbur és A babák napja.
Vasárnap: A nagy est.

MAGYAR SZÍNHÁZ
A színházi iróds közismérvél
A szerelmes próbababa. Minulescu, a román irodalom egyik leghíresebb írójának most mutatja be a turesi N-meti Színház a Szerelmes próbababa c. grotesk játékát és az ezéző bukaresti sajtó egyhangú véleménye szerint a darabnak óriási sikere volt. Pénteken mutatja be a magyar színház Kádár Imre fordításában, mely premieren a szerző J. Minulescu is jelen lesz. Minulescu vezérfelügyelője az összes romániai színházaknak és írói pályáit külföldön is nagy szeretettel ismerik el.

Ózsi szerelem. Csütörtökön este megismétlik a faom és mélyhangulatu Wolf és Davernois színművet Baróti, Marsi, K. Tóth Erzei, Kőszegi, Forgács, Cselle, Kemény, Leóvay, Mihályfi és De-syvel.
Mikádó. Sullivan csodaszép zenéjü operettjének szombaton este lesz a repize. Az operettegyüttes nagy ambícióval készül Iszó vezetésével erre az operetterezre, melynek szinte bemutató jellege lesz, olyan rézen nem játszották Kolozsvárott.
Délutáni előadások. Szombaton délután ifjúsági előadásoként Iben Peer Gynt-je kerül színpadra olcsó helyárrakkal. Előadás előtt dr. Borbély István ténár tart bevezetőt.

Magyar Színház heti műtsége
Csütörtök: Ózsi szerelem (Napibérlet 60 sz. B. Sorozat 197)
Péntek: A SZERELMES PRÓBABABA (Ujdon-eág, először. Poor Lilivel. Premierbérlet 28 szám, Sorozat 198)
Szombat d. u. 4 kor: Peer Gynt (Ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart dr. Borbély István. Sorozat 199)
Szombat este 8-kor: MIKADÓ vagy TITIPU VÁROSA (Operett-repriz először. Karácsonyi Ili, Neményi Lilivel. Beadás helyárrak. Premierbérlet 29 sz. Sorozat 200)
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Tangokirálynő (Langyel Ién, Ithász és Lászlóval. Leszállított helyárrak. Sorozat 201)
Vasárnap d. u. 6-kor: A szerelmes próbababa. (2-adszor. Poor Lilivel. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 202)
Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Mikádó vagy Titipu városa (Karácsonyi Ili és Neményivel. Napibérlet 61 sz. A. Sorozat 203)
Hétfő: Mikádó vagy Titipu városa (Karácsonyi Ili, Neményivel. Napibérlet 62 sz. B. Sorozat 204)

Hölgyeim! Tuhalmazott raktár miatt **rendkívül elárusítás!**

Düfön kalapok 150 lej
File divatformák 175 lej
Bárony modellek 250 lej

IDEAL kalapüzlet
Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!

Főüzletadó Fuchs Benjámín nagyváraditörébbi felügyelete alatt készült, szigorúan orvosor rituális előírás szerint.

Képviselet: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Juliu Maniu 8. Telefon 1-13.

UJ KELET
KÖNYVOSTÁLYA
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvujdonságok

Bernstein: Baccarat	20
Brousson: Anatole France papucsban ..	200
Betrainer: A kifosztott	180
Dr. Bálint Rezső: Dietetikai vezérfonal	80
Ady: Igy is történhetik	140
— Sápadt emberek	160
Barbousse: Örök láncok	264
Beke Mano: A determinánsok	400
Balzac: Pajzán históriák	242
Courvod: Kazán a farkaskutya	99
Dumas: Eva	176
— A királyné lovagja	198
— A régens leánya	198
Claude Farrere: A kis szövetségesek ...	120
Szabó Imre: A házmasterlány	40
— (Amatör) ..	120
Gobine u: A renaissance	220
Hugo Victor: Bug Jargal	154
Jerome K. Jerome: Minden ut a kálváriára vezet	150
Kodolányi: Börtön	90
Jack Loudoa: Játék az élettel	110
Lambrecht: A gondolat uttörő II. (Einstein, France, Ford s b.)	198
Mares: Szenvvedély, amely öl	180
Mereskovszkij: Vele vagy ellene	176
— Első Sándor	154
— Téli szivárvány	154
Maria Antoinette magáélete	100
Móricz Zsigmond: A faklya	320
Révész: A nsp nem tüzugyó	40
H. G. Wells: Tono—Bungay	200
Tagore: Gera	190
Wassermann Faber	150
Werner: Oltár előtt	135
— Ez is olyan	45

Eau de Cologne

No 4711.

Kapható minden szakhavágó üzletben.

Löbl Ákos
ékszerésznél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 16. Szemben a Renaissance áruházzal

Hirdessen az Uj Keletben

zérkesztős hivatal é
Cluj-Kolozsv L. Pop (Bras) Tele Szerk. és k 977, 228
Zs. N. Sz. — Kéziratok szerkesztős zendők. Kézi adunk

1926 január

Nyolc

Nyolc év lap látott n és szokatlan hirdetni a anyagi eszköz erejével olyan viszony mely igazán régi világ régi határok konturjai a Az új igazsá boru előtti ségét, mely sem tudott méhez s azt döttségben Az idők hoz ragaszk delkezés elv nem a zsidó fejlődési leh delkezés jog hetilap alak először, ma igazságokra annyit ér, a amennyi hiv gáncsolók, a rövid életet igazságainak den értékek lentábor gán azokat az el Uj Kelet me verejétkkel, tott pályáját Az igazs anyagi eszköz nyenesülésé lán a vakme kis hetilapból del ezután r dulása idején jobbjával in csoda történi lelkesedökké tek, a hinni sorakoztak a Kelet hirdeti holnapra felt kiegyenesede gettó mentali vékonykodó éves mult és S a közö indított eszm szellemi erő maga alatt, mennyé sürt zónség legjav Uj Kelet me közönségnek megértette szellemét, nemcsak a z és a minden séget szólított Es ekkor már kivirágy az Uj Kelet áradat, mely zsidó sikátor lést a zsidósá zánk is eljuto szetszórta. A ucsudtunk fe